November 2011
Med dagstidningens räckvidd och facktidningens fokus

I SAMARBETE MED: SWERMA

MEDIA PLANET

Nr. 3

RISK MANAGEMENT

3 TIPS

FRAMGÅNG BYGGER PÅ RISKTAGANDE

Jorge Luzzi, president för FERMA: Min främsta prioritering är att vi ska växa även i kristider.

Anders Bergström
Gör avtalen ”rena och enkla”

Expertpanelen
Ger dig svaren på riskhantering

Nytt deltagarrekord
Många besökte Risk Management Forum

FOTO: EMELIE PALMCRANTZ

RISK FORUM
mars 2012

SWERMA intresseförening – för dig som arbetar med Risk Management. Löpande ges utbilding och seminarier inom Risk Management. För mer info: **www.swerma.se**

SWERMA

UTMANINGAR

Stockholm och SWERMA, Swedish Risk Management Association, fick tidigare i höstas äran att stå värd då **FERMA** (Federation of European Risk Management Associations) **arrangerade sitt Risk Forum.**

Bästa resultaten nås med god riskhantering

Antalet deltagare i år var rekordhögt med 1500 deltagare från hela världen. Från Sverige deltog närmare 100 representanter som arbetar med riskhanteringsfrågor inom näringsliv, kommuner och myndigheter. Utöver dessa delegater tillkom ytterligare 100 personer i form av utställare och föredragshållare. Detta ger en tydlig signal om det växande intresset för Risk Management hos ledningarna i svenska företag och offentliga institutioner.

Uppsatstävling

Under de tre dagar som Risk Management-konferensen pågick så hölls ett stort antal föreläsningar och workshops inom områdena Risk Management, Skadeförebyggande, Avtalsjuridik, Risk Managerns framtida roll med mera. Vi som var där fick mycket inspiration av föreläsningarna, men även genom nätverkandet från kollegor runt om i Europa.

Många av diskussionerna som fördes under konferensen gick ut på vikten av att finna forum för att byta erfarenheter för att kunna möta de växande kraven. Även frågan om hur man skall föda fram en yngre generation Risk Managers diskuterades. Som ett led i att lyfta fram yngre personer som arbetar med Risk Management utlyste FERMA och försäkringsbolaget ACE tillsammans med SWERMA en uppsatstävling hos Handelshögskolan i Stockholm. Vinnande uppsatsen "Risky Business" av **Max Friberg** och **Mikael Nyström** uppmärksammandes med diplom och stipendium under konferensen, och ett separat program ägnades åt "young risk management professionals" under konferensen.

FOTO: SWERMA

Charlotte Barnekow
Ordförande i SWERMA.

FOTO: SWERMA

Anders Esbjörnsson
Styrelseledamot i SWERMA.

Stolthet i jobbet

Risk Managers har i dag vuxit fram från att vara den funktion i ett företag som köper försäkringar och insisterar för brandskydd, till att spänna över många olika delar av en organisation. Detta gör att Risk Managern blir uppvaktad från många håll, och då inte enbart från den egna organisationen, utan även externt ifrån, när till exempel kunder vill få en bekräftelse på att valda leverantören har förmåga att hantera risk på ett trovärdigt sätt.

Man hör inte sällan att Risk Management är en "business enabler" vilket det kanske kan vara. Men det vore olyckligt om det är det som skulle driva Risk Management. För att skapa en trovärdig funktion måste det finnas en stolthet i jobbet där Risk Managern vågar stå upp för sin uppfattning och kommunicera den till beslutsfattare som sen kan fatta beslut med fakta på bordet.

Växande efterfrågan

Att våga ta risk är många gånger, om inte alltid, en förutsättning för framgång och med en bakomliggande god riskhantering torde sådana beslut bli de allra bästa. Men för att risk skall kunna identifieras adekvat måste det finnas resurser på plats och här kommer man tillbaka till den växande efterfrågan på professionella Risk Managers.

Kontentan från Fermas Risk Forum var i mångt och mycket att funktionen Risk Manager definieras och införs i fler företag och organisationer, många gånger trots besparingar inom organisationen. Man ser helt enkelt nyttan av en professionell person eller enhet som hanterar verksamhetens risker, eller en definierad del av riskerna, och rapporterar direkt till ledningen.

Ingen fluga

Det finns således många spännande möjligheter inom detta område, och risken för att Risk Management bara skull vara en "fluga" ser vi som små. En nyckel till framgång är dock att innebörden av begreppet, samt förväntningarna, på Risk Management för den egna organisationen tydliggörs.

Vi är även övertygade om att Risk Managern måste ges mandat att genomföra de frågor som hon ansvarar för. Här ser vi inom SWERMA att vi har en viktig roll att fortsätta utvecklas inom alla de områden som våra medlemmar uppfattar faller inom begreppet Risk Management.

Vi är oerhört glada över att fått vara delaktiga i genomförandet av Risk Forum 2011. Vi ser det även som ett kvitto på att våra medlemmar arbetar med strategiskt viktiga frågor inom sina respektive organisationer, och vi kommer att arbeta ännu hårdare för att vara det stöd som en medlemsorganisation bör vara.

VI REKOMMENDERAR

FOTO: EMELIE PALMCRANTZ

Karin Attorps
Advokat och partner på advokatbyrån Mannheimer Swartling.

SIDA 10

"Det är rätt typiskt för oss jurister att vi lätt ser risker och problem."

Globalisering s. 6
Frågor och svar med Kevin Conby om den ökade konkurrensen.

Dubbla system s. 18
För att öka internettillförlitlighet

MEDIA PLANET

Vi får våra läsare att lyckas!

RISK MANAGEMENT NR 3, NOVEMBER 2011

Redaktionschef: Martin Björinge
Affärsutvecklare: Selma Pettersson
Layout: Emelie Palmcrantz

Ansvarig för denna utgåva:
Projektledare: Aram Algilani
Tel: 031-787 67 00
E-post: aram.algilani@mediaplanet.com

Distribution: Svenska Dagbladet, November 2011
Tryckeri: V-Tab
Repro: Bert Lindevall
Korrektur: Christian Malmgren

Mediaplanet kontaktinformation:
Tel: 031-787 67 00
Fax: 08-510 053 99
E-post: synpunkter@mediaplanet.com

Vid förfrågningar kontakta:
Selma Pettersson

Citera oss gärna, men ange källan.

Mediaplanets affärsidé är att leverera nya kunder till våra annonsörer. Genom intressanta artiklar med hög kvalitet motiverar vi våra läsare att agera.

Zurich HelpPoint®

A single property insurance solution designed to help reduce coverage gaps and overlaps.

Polycom, a global leader in telepresence solutions, needed a financially strong carrier that could make complex insurance coverage easier. Zurich seamlessly provided locally compliant policies across six continents. It's an example of how Zurich HelpPoint delivers the help businesses need when it matters most. To learn more, visit **www.zurich.com/polycom**

ZURICH®

Because change happenz®

Vad är rätt projektverktyg för dig?

Har du höga krav på funktionalitet och säkerhet? Vill du ha ett flexibelt och skalbart projektverktyg att växa med? Vill du involvera styrgrupp, ledning och projektmedlemmar på ett bra sätt?

Då är Webforum rätt projektverktyg för dig. Kontakta oss på 08-527 400 70 eller besök webforum.com.

Webforum®

Smart online collaboration for Project and Document Management

Är du redo att ta ett nytt projekt?

Tillsammans med oss blir 4.000 projektledare varje år starkare i sin roll, välkommen du också!

Wenell

www.wenell.se 020-80 90 00

riskpoint®
Insurance since 1917

Your Underwriter of Choice

Stockholm Copenhagen Oslo Helsinki

www.riskpoint.eu

STOCKHOLM SLOG DELTAGARREKORD

■ **Fråga:** Vad präglade Risk Management Forum 2011 i Stockholm?
■ **Svar:** Det osäkra ekonomiska läget fanns i fokus – både som något skrämmande och som en möjlighet. Sedan var naturligtvis rekordantalet deltagare och ordförandebytet inom FERMA saker som fick uppmärksamhet.

Den största europeiska konferensen om risk management någonsin hölls i Stockholm i början av oktober i år. Hela 1521 personer yrkesverksamma inom risk management deltog i Risk Management Forum 2011. Arrangör var Federation of European Risk Management Associations (FERMA). Det var första gången organisationen var värd för en konferens i Skandinavien.

Ökat inflytande

Peter den Dekker, organisationens avgående ordförande, berättade i sitt öppningsanförande att det även hade slagits deltagarrekord under flera av organisationens möten och konferenser på nationell nivå runt om i Europa under året. Och slogs inte rekord så var i alla fall väldigt många av organisationens möten mycket välbesökta.

– Jag tror att finanskrisen, och det fokus den har gett risk management, har ökat våra medlemmars medvetenhet om vikten av att arbeta tillsammans och låta andra veta mer om vad vi gör, säger Peter den Dekker.

SVARAR PÅ PRESSENS FRÅGOR **Från vänster, Jorge Luzzi, Peter den Dekker, Julia Graham och Fredrik Finnmann.**

FOTO: EMELIE PALMCRANTZ

Organisationen har (sedan förra Risk Management Forum som ägde rum för mer än två år sedan) varit väldigt aktiv när det gäller att representera sina medlemmars intressen. Man har bland annat ökat sitt samarbete med andra organisationer, både på den europeiska och internationella nivån. Enligt Peter den Dekker kan två lärdomar dras från detta:

1 521

– För det första, genom att samarbeta med dessa organisationer så ökar vi det inflytande som FERMA har, när det gäller att representera sina medlemmar inför EU-kommissionen och andra organ. För det andra så visar detta att vi har stärkt vår position som den europeiska rösten för risk managers och detta kommer öka allteftersom vi tar emot nya medlemmar.

I och med konferensen fick FERMA en ny ordförande. Han heter **Jorge Luzzi** och har bakgrund i däckföretaget Pirelli. Luzzi betonar att läget i världen är osäkert, men att han detta till trots har höga ambitioner när det gäller organisationens utveckling framöver.

– Min främsta prioritering är att vi ska växa även i kristider. Vilket vi har gjort, trots att vi sedan 2008 har haft ett väldigt svårt läge. Vi måste vara medvetna om att världen förändras och att detta också innebär att riskhanterarens yrke förändras. Vi måste ha ett öppet sinne och fatta kloka beslut inför framtiden, säger Jorge Luzzi.

Kris erbjuder möjligheter

Detta nämnde Luzzi inte minst mot bakgrund av temat i ett av konferensens huvudanföranden. Detta anförande hölls av **Josef Ackermann** från Deutsche Bank och denne tecknade en bild av ett mycket osäkert ekonomiskt läge och en tid av stora förändringar.

– Det var lite skrämmande, men jag anser att en kris också erbjuder möjligheter, menar Jorge Luzzi.

Vilket också Ackermann var inne på i sitt anförande. Han nämnde bland annat att många finansiella institutioner har stärkt riskhanterarnas roll som en följd av den finansiella krisen.

Aktiv i sociala medier

Ett annat område som Jorge Luzzi också anser sig vilja prioritera i hög grad är att organisationen ska vara aktiv inom de sociala medierna.

– Vi måste fortsätta att utveckla detta. De yngsta bland våra riskhanterare använder redan sociala medier mycket, men vi måste alla inse att det är kraftfulla verktyg.

Kommunikation är för övrigt något som Jorge Luzzi anser är väldigt viktigt för riskhanterare, och då inte bara när det gäller social medier. Att vara riskhanterare i ett företag innebär att man besitter kunskap, men denna måste man också kunna föra ut i företaget.

– Man måste kunna kommunicera det man kan till andra delar av företaget, men måste också vinna förtroendet från andra så att de också kommunicerar med en själv. Detta är en nyckelfråga för en riskhanterare, avslutar Jorge Luzzi.

KRISTIAN TIGER
redaktionen@mediaplanet.com

Willis ON TOP OF RISKS

TA DEL AV VÅR EXPERTIS INOM RISKHANTERING OCH FÖRSÄKRING PÅ WWW.WILLIS.SE

KONTAKTA WILLIS SVERIGE PÅ TEL: 08 - 463 89 00

Willis Group Holdings plc is a leading global insurance broker. Through its subsidiaries, Willis develops and delivers professional insurance, reinsurance, risk management, financial and human resource consulting and actuarial services to corporations, public entities and institutions around the world. Willis has more than 400 offices in nearly 120 countries, with a global team of approximately 17,000 employees serving clients in virtually every part of the world. Additional information on Willis may be found at www.willis.com.

RISK MANAGEMENT FORUM
Den största europeiska konferensen om risk management någonsin hölls i Stockholm i början av oktober i år. Hela 1 521 personer deltog.
FOTO: EMELIE PALMCRANTZ

FERMA

FERMA har sedan 1974 varit den ledande organisationen för riskhantering i Europa och organiserar nationella riskhanteringsorganisationer. Tidigare gick FERMA under namnet "European Association of Insureds of Industries" (AEAI).

Organisationen verkar för att främja kommunikation mellan dess medlemmar och för att stödja dem i arbetet med att öka medvetenheten av effektiv riskhantering i Europa. Man arbetar också för ökad kommunikation inom IFIRMA (International Federation of Risk and Insurance Management Associations) vilket är en internationell organisation för Risk Management i vilken FERMA är medlem.

Risk Management Forum är en konferens som hålls vartannat år, i olika länder varje gång. I år hölls Risk Management Forum i Stockholm mellan den andra och femte oktober. Det var första gången Risk Management Forum hölls i Skandinavien. Deltagarantalet var rekordhögt.

Även en del länder utanför EU har representantorganisationer i FERMA. Följande länder har organisationer som är representerade: Spanien, Storbritannien, Frankrike, Italien, Portugal, Tjeckien, Belgien, Tyskland, Danmark, Turkiet, Finland, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Ryssland, Slovenien, Schweiz och Sverige. Nya medlemmar sedan i år är Malta och Slovenien.

President för FERMA är Jorge Luzzi som efterträdde Peter den Dekker i oktober i år. Jorge Luzzi har en bakgrund inom det italienska däckföretaget Pirelli. FERMA:s huvudkontor finns i Bryssel.

SWERMA

Swedish Risk Management Association (SWERMA) är den svenska intresseföreningen för personer inom näringsliv och offentlig verksamhet som arbetar med frågor som rör riskhantering. SWERMA:s verksamhet syftar till att erbjuda sina medlemmar kontinuerlig information, utbildningsmöjligheter och ett nätverk (både i Sverige och internationellt) för kontakter med kollegor som innebär utbyte av erfarenheter och kunskap.

SWERMA är medlem i den europeiska organisationen FERMA. Medlemskap i SWERMA innefattar således medlemskap även i FERMA.

1974 startades Risk Management Teknik (RMT), en förening vars uppgift var att driva riskhantering inom näringsliv och i kommunerna. 2002-2003 lades RMT ned och i dess ställe etablerades SWERMA.

Nuvarande ordförande för SWERMA är Charlotte Barnekow och Torgny Bogärde är dess vice ordförande.

250

SWERMA har i dagsläget ungefär 250 medlemmar. Dessa utgörs till övervägande del av riskhanterare (risk managers) men organisationen har även en del medlemmar som är konsulter, försäkringsmäklare och försäkringsgivare. SWERMA:s definition av "risk manager" är en person som "är anställd i en organisation och sysslar med hantering av dess risker". Denna breda definition innebär att flera olika titlar och uppgifter omfattas.

Revisorer som förstår var du kommer ifrån och vart du är på väg

Med LRQA och Business Assurance får du mer än ett certifikat. Vi är en naturlig samarbetspartner för dig som kontinuerligt vill förbättra din verksamhet genom ökad effektivitet och minskade risker. LRQA har mer än 25 års erfarenhet inom certifiering av ledningssystem. Med hög kompetens och väl beprövad metodik täcker vi alla dina certifieringsbehov. Kontakta oss på tfn 031-26 21 80 eller besök www.lrqa.se.

LRQA Business Assurance
Improving performance, reducing risk

LRQA Business Assurance

Lloyd's Register

TIPS 1 ARBETA MED "ADDED VALUE"

GLOBALISERING
Tidigare hade vi en situation där exempelvis svenska företag ville jobba med svenska försäkringsbolag. Det såg likadant ut i övriga Norden. Nu vill man i stället ha den bästa tjänsten snarare en ett lokalt alternativ.
FOTO: SHUTTERSTOCK

Nya roller skapas när konkurrensen ökar

Rollen som risk manager har förändrats. Kevin Conby är expert på internationell risk management och förklarar att det bland annat beror på globaliseringen som gör världen mindre och marknaden större. Därmed också ökar konkurrensen.

FRÅGOR & SVAR

– Historiskt hade vi en situation där exempelvis svenska företag regelmässigt ville jobba med svenska försäkringsbolag. Det såg likadant ut i övriga Norden. Nu vill man i stället ha den bästa tjänsten i global konkurrens. Globaliseringen betyder att marknaden för att hitta den bästa är mycket större. Självklart förändras vårt jobb då, framförallt måste vi vara bättre än någonsin för att vara med och konkurrera, säger **Kevin Conby.**

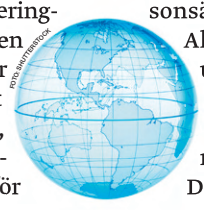

FOTO: SHUTTERSTOCK

■ Kan du ge ett exempel på hur ert arbete har förändrats?
– Tidigare jobbade vi med problemlösning. Vi gick in, identifierade problem och sa till våra kunder vad de behövde göra. Nu jobbar vi med "added value", det vill säga att vi erbjuder en mycket djupare mer ingående tjänst. Efter att ha identifierat svagheter i affärskritiska system stannar vi kvar och hjälper kunderna att hitta de bästa, mest kostnadseffektiva lösningarna. Och det är precis det som alla bolagen i branschen försöker påvisa just nu; att man tillhandahåller en fullfjädrad service.

FOTO: IF

"Globaliseringen betyder att marknaden för att hitta den bästa är mycket större."

Kevin Conby
Expert på internationell risk management.

■ Mer som ett partnerskap?
– Precis. Vad man måste förstå är att som risk manager är man trea in genom dörren. Först kommer myndigheter, med krav på personsäkerhet och miljö etcetera. Alla med lagar som backar upp deras krav på verksamheten. Däremot finns det inga lagar som säger att du måste ha risk management. Därför måste vi vara extremt priseffektiva och samtidigt otroligt pålästa och kunniga för att över huvud taget få komma in. Det är ingen liten utmaning i en värld där värdet av risk management inte alltid är så lätt att bevisa. Har man inte haft ett dataintrång, brand eller ett jättelikt produktionsstopp är det svårare att se hur värdefullt det är med skydd och förebyggande åtgärder.

SE ÖVER PROCESSERNA

Se över processer

I en stundande lågkonjunktur är det av största vikt att se över sina risk-management processer.

Prioritera åtgärder

Myndigheter brukar kräva att företag genomför riskanalyser som omfattar hälsa, säkerhet och miljöfrågor. Men risk management kan också vara ett bra verktyg för att prioritera vilka åtgärder som bör sättas in i en situation när resurserna är knappa, som exempelvis under en lågkonjunktur. Detta för att så lite som möjligt skall få påverka produktionen.

En person ansvarig

Ett stort antal riskanalys metoder har utvecklats. Allt från grundläggande kvalitativa metoder till relativt avancerade matematiska modeller.

En person på företaget bör göras ansvarig för att uppdatera riskanalyserna. Men det bör understrykas att riskanalysen i sig inte bör vara ett verk av en ensam person – då riskerar den att bli svag.

Analysen bör utnyttja verksamhetens samlade erfarenheter med input från flera olika håll för att täcka så mycket som möjligt.

■ Hur skiljer sig risk management i olika delar av världen?
– Har du ett svensk företag på den svenska marknaden kan du analysera det på ett visst sätt. Sen skall samma företag etablera sig på en annan marknad, eller kanske öppna fabriker någon annanstans i världen. Det betyder en helt ny approach. Dels för att uppfylla lokal lagstiftning men också för att respektera företagskulturen och kulturen i övrigt när man inte jobbar på hemmaplan och dels för att riskerna för vad som kan gå fel ibland skiljer sig väsentligt. Vad som däremot inte skiljer sig är att fabrikerna måste producera och sedan leverera. Marginalerna blir mindre och mindre vilket naturligtvis också är en utmaning.

■ Mindre marginaler?
– I en värld där de flesta fabriker använder sig av "lean production" är allting slimmat. Ingen excess. Inga extrafabriker eller maskiner som står och väntar om det skulle behövas. En av våra uppgifter är att ge råd och föreslå tekniska och organisatoriska förbättringar, för att garantera att fabrikernas produkter finns i butikerna – vad som än händer. Många kunder ser därför våra besök som otroligt viktiga eftersom vi i dialog med dem kan stödja implementeringen av nya processer och hitta de mest kostnadseffektiva lösningarna. Då har vi verkligen tillfört någonting värdefullt, kundernas leveranssäkerhet ökar.

JOHAN THORNTON
redaktionen@mediaplanet.com

FOTO: PRIVAT

Stefan Tangen
Projektledare för den svenska kommittén TK496, på Swedish Standards Institute.

ISO 31000

Nytt standardarbete för Risk Management

Oavsett risk, bransch eller storlek på företag så kan man följa standarden för riskhantering i ISO 31000. Standarden kom för två år sedan och har sedan dess blivit ISO:s näst mest sålda. Nu kommer en uppföljare.

– ISO 31000 är en generisk standard för Risk Management och beskriver övergripande hur en organisation bör arbeta med risker. Vi har just börjat arbeta med ISO 31004 som ska bli en handfast manual för hur ISO 31000 ska implementeras, säger **Stefan Tangen,** projektledare för den svenska kommittén TK496, på Swedish Standards Institute (SIS).

Arbetet beräknas vara klart om två år. Liksom ISO 31000 bestäms den nya standarden på internationell nivå, i samarbete mellan representanter från många länder. Stefan Tangen betonar därför vikten av att engagera sig i detta.

– All standardisering inom ISO syftar till att harmonisera hur något ser ut eller går till världen över. Då är det förstås viktigt att svenska intressenter är med i arbetet. Alla kan via SIS vara med och påverka, säger han.

ISO 31000 innehåller 3 huvuddelar:

Grundprinciper
1 Elva grundprinciper för riskarbetet inom en organisation.

Ramverk
2 Ett ramverk för riskarbetet, inbyggt i organisationen.

Beskrivning av processen
3 En konkret beskrivning av själva riskhanteringsprocessen.

ISO 31000 kan användas vid utformning av system för riskhantering i alla olika typer av företag och organisationer. Dessutom omfattar den alla typer av risker och branscher.

– Många förknippar ISO med certifiering, trots att man bara kan certifiera mot ett fåtal standarder. Dessutom skriver vi inte lagtext, alla standarder är frivilliga att följa, säger Stefan Tangen.

KRISTIAN TIGER
redaktionen@mediaplanet.com

Göteborg · Stockholm · Jönköping
www.prevecon.se

Avvikelsehantering med koppling till verksamheten

Med RmtPlus får du ett flexibelt avvikelsehanteringssystem. Och lite till. Fördelar som ger dig kontroll över dina processer. Du vinner tid. Och arbetet blir lättare – och säkrare. Oavsett om du arbetar i ett litet företag eller en stor organisation. Maila oss på info@rmt.se eller gå in på www.rmt.se, så berättar vi mer!

RMT Plus

Tel: 08-735 92 00 • www.rmt.se • info@rmt.se

SKADEHANTERING MAKES THE WORLD GO ROUND.

Inget annat nordiskt försäkringsbolag hanterar lika många skador som vi. Varje år hjälper vi våra kunder att lösa fler än 1,4 miljoner stora och små problem. Det mesta sker självklart här i Norden, men genom vårt internationella nätverk kan vi hjälpa dig i ytterligare över 100 länder.

Så oavsett om du har 1 eller 100 000 medarbetare och om din verksamhet ligger i Markaryd eller Mexiko, ger vi dig skadehantering som den borde vara. Läs gärna mer på www.if-insurance.com

if...

www.if-insurance.com
0771-43 00 00

Lugn, vi hjälper dig.

INSPIRATION

RISKHANTERING ETT MENTALT FENOMEN

Riskhantering främst ett mentalt fenomen

Projektrisker minskas inte primärt av dokumenterade riskhanterings-metoder, menar **Martin Andersson** som har doktorerat inom projekthantering på Handelshögskolan i Stockholm.

Om projektgruppen har ”skygglappar” hjälper det inte med formella metoder. Man ser det man vill se. Fråga dig därför i första hand inte vilken riskhanteringsprocess som finns dokumenterad, utan hur riskhanteringen ser ut i personers medvetande.

Det är riskhanteringen i personers ”mind” som påverkar hur de faktiskt agerar, och därmed resultatet. En formell metod kan dock bidra till att utveckla riskperspektivet hos personerna.

Martin Andersson
Doktorerat inom projekthantering på Handelshögskolan i Stockholm.

FOTO: JOE SUNDELIN.

Ta inga onödiga risker!

Så får du stenkoll på dina affärskritiska projekt och projektrisker

Har du optimala förutsättningar att styra projekt och hantera projektrisker i din organisation, eller är det lite rörigt och svårt att få överblick? Dina konkurrenter kanske redan har full koll på 400 affärsutvecklingsprojekt på fem affärsområden i norra Europa eller styr koncernens modernisering av centrala IT-system som rullas ut med nya tjänster till kunderna på 350 kontor. Kontakta oss så visar vi hur du också får stenkoll på projekten i realtid.

Martin Andersson och Lars Andersson, grundare till ProjectCompanion AB, hjälper företag att få översikt och kontroll över alla projekt.

ProjectCompanion
Affärsorienterad projekthantering

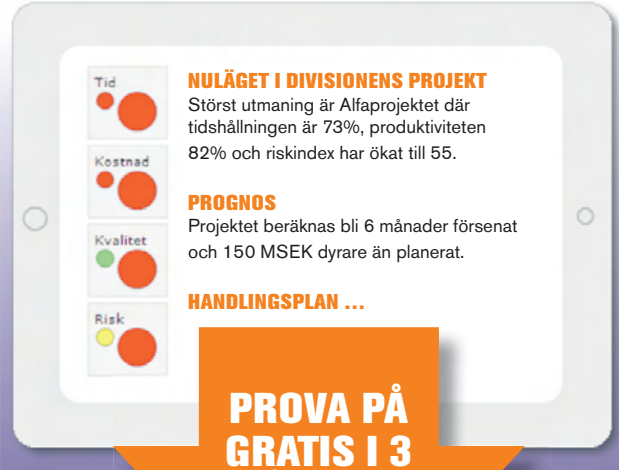

PROVA PÅ GRATIS I 3 MÅNADER

Mer information, kontakta
Dr. Martin Andersson (VD) på telefon 08 – 744 22 80 för att diskutera hur din organisation kan hantera alla projekt och projektrisker strukturerat.

Testa gratis på www.projectcompanion.com/risk under tre månader. Normalt pris: 29-199 kr/mån/anv.

AON

Risker är en del av allt företagande. Men det finns ett enkelt sätt att skapa trygghet för både företag och medarbetare.

Försäkringslösningar i framkant. Aon förvaltar sin position som ledande global aktör inom riskhantering och försäkringsförmedling genom att alltid arbeta med kunden i fokus. Vi erbjuder er innovativa försäkringslösningar.

Avancerad specialistkunskap. Vi har ett unikt nationellt och globalt nätverk med erfarna, uppdaterade specialister inom samtliga försäkringsområden. Våra experter bistår med riskkartläggning och riskgradering. Vår avdelning Mergers & Acquisitions hanterar risker i samband med fusioner och förvärv.

Känn er trygga med oss som partner. Våra anpassade kundteam har fokus på att hålla en hög servicenivå och på att vara tillgängliga för er som kund. Genom Aon får du tillgång till rådgivning med stor branschkunskap.

Aon Risk Solutions

Kontakta oss på
Aon Sweden, telefon 08-697 40 00, www.aon.com/sweden

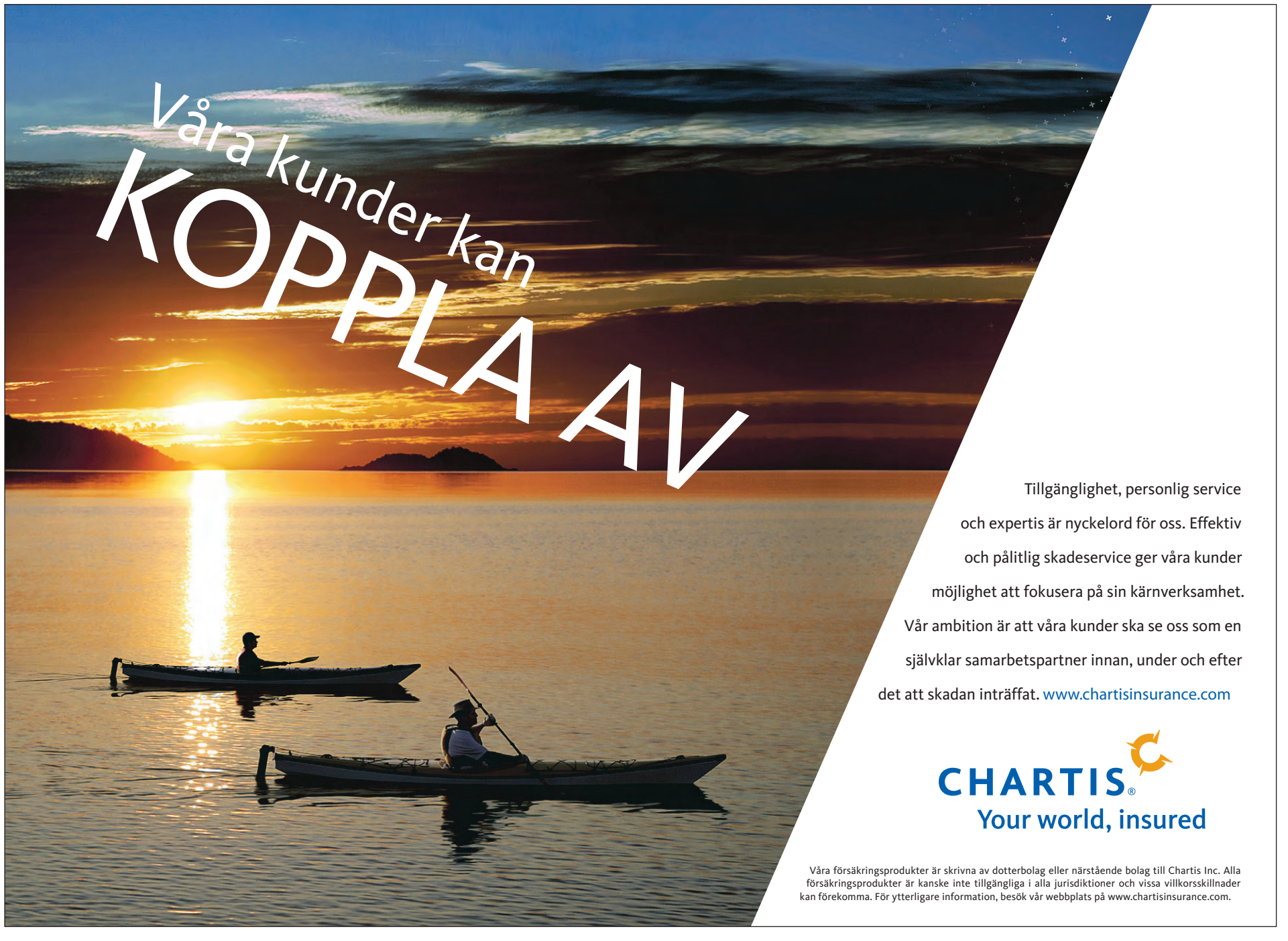

Tillgänglighet, personlig service och expertis är nyckelord för oss. Effektiv och pålitlig skadeservice ger våra kunder möjlighet att fokusera på sin kärnverksamhet. Vår ambition är att våra kunder ska se oss som en självklar samarbetspartner innan, under och efter det att skadan inträffat. www.chartisinsurance.com

CHARTIS®
Your world, insured

Våra försäkringsprodukter är skrivna av dotterbolag eller närstående bolag till Chartis Inc. Alla försäkringsprodukter är kanske inte tillgängliga i alla jurisdiktioner och vissa villkorsskillnader kan förekomma. För ytterligare information, besök vår webbplats på www.chartisinsurance.com.

INSPIRATION

Fråga: Vilka risker hanterar en advokat med inriktning mot företagsbeskattning?
Svar: För klienternas del görs ständigt bedömningar om hur olika handlingsalternativ slår skattemässigt och vilka risker de innebär. Detta berättar Karin Attorps på Mannheimer Swartling.

Det är en balansgång att hantera klienters risker

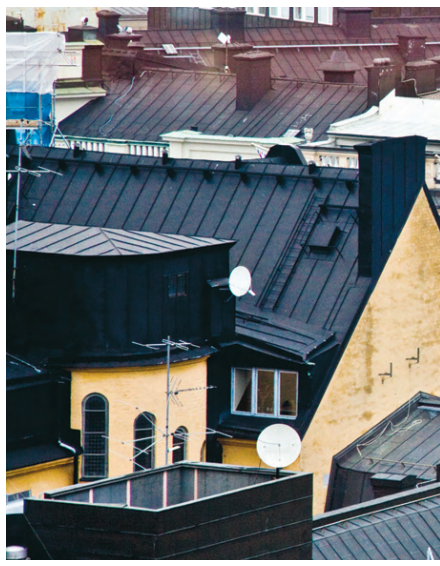

LEDARE TILL LEDARE

STOCKHOLM

– Det är rätt typiskt för oss jurister att vi lätt ser risker och problem. Man får försöka balansera det med att också försöka se möjligheter och hitta lösningar. Många jurister känner sig kanske tryggare med att påtala en risk i stället för att säga att det inte finns några problem, säger **Karin Attorps,** advokat och partner på advokatbyrån Mannheimer Swartling.

När det gäller risker ligger givetvis en hel del under den avdelning hos advokatbyrån som heter Quality and Risk. Men ser man hantering av risker ur ett bredare perspektiv är detta något som sysselsätter betydligt fler än de anställda på den avdelningen.

Vill veta hur stora riskerna är

Karin Attorps betonar att hanteringen av risker dels handlar om att göra detta för den egna byrån, dels om att göra detta för sina klienters räkning. Det senare utgör en mycket stor del av hennes jobb som advokat med inriktning mot företagsbeskattning, även om de båda bitarna naturligtvis hänger samman.

– Om ett företag vill införa ett incitamentsprogram till de anställda så måste de bilda sig en uppfattning om hur det slår skattemässigt, vilket kan vara svårt att bedöma då skatteregler ändras över tiden. Där kommer vi in i bilden. Om tanken, något förenklat, är att införa ett kapitalvinstbeskattat program, blir det ju en otrevlig överraskning om konsekvensen blir att företaget först kanske får betala höga sociala avgifter och sedan blir de anställda föremål för hög marginalskatt, säger Karin Attorps.

Hon berättar att klienter ofta vill veta exakt hur stor risken är för ett visst utfall. Karin Attorps är dock tydlig på den här punkten – säker kan man aldrig vara när det gäller svåra skattefrågor.

> ”Vi försöker kvantifiera risker och även ge råd till klienterna om hur de ska hantera dem.”

– Vi kan ge vår sannolikhetsbedömning och berätta hur vi bedömer att Skatteverket skulle se på ett visst scenario och vad det skulle innebära för klienten. Vi försöker kvantifiera risker och även ge råd till klienterna om hur de ska hantera dem.

Råd utan risk är en balansgång

Ibland kan det handla om att försöka kvantifiera det hela i kronor och ören.

– Vi jurister är dock inte alltid så villiga att sätta siffror på saker och ting, säger Karin Attorps.

PROFIL

FOTO: EMELIE PALMGRANTZ

Karin Attorps
- **Ålder:** 36.
- **Yrke:** Advokat och partner på advokatbyrån Mannheimer Swartling. Ingår i Mannheimer Swartlings verksamhetsgrupp för företagsbeskattning.

En av de stora utmaningarna i branschen anser Karin Attorps är det konstanta kravet på snabbhet; svar på klienters frågor ska komma fort, samtidigt som rådgivaren måste känna till alla förutsättningar.

– Klienten kanske bara vill ha ett ja eller nej och är inte så intresserad av juridiken bakom. Det är lite av en balansgång att vara den hjälpsamme konsulten som ger tydliga råd utan att försätta sig själv, och givetvis också klienten, i risk. Att inte känna till alla förutsättningar och att klienten inte agerar enligt givna instruktioner kan leda till fråga om felaktig rådgivning, säger hon.

Hanterar andras risker

Karin Attorps berättar att hon inte nödvändigtvis använder termen Risk Management för att beskriva den typen av riskhantering hon håller på med.

– Om en styrelse i ett bolag funderar på hur man ska göra något och frågar en byrå om råd, anser nog styrelsen att om den har följt den givna handlingsplanen så har styrelsen gjort vad den kan för att undvika risker. Det är där vi blir del av någon annans riskhantering, säger hon.

KRISTIAN TIGER
redaktionen@mediaplanet.com

THAT IS TOTALLY IMPOSSIBLE

The complex and changing regulatory landscape and its associated risks can make finding the right Directors' and Officers' Insurance seem an impossible task.

It's crucial that your risks are understood by your broker and that your cover is specifically tailored to meet your needs.

Our proactive approach to providing insurance solutions for directors and officers is unique. It is not that we have a secret formula for success, but that we are a company who employs people who enjoy challenges, are experts in their field, work excellently together in focused teams, and who, above all, take the these challenges seriously and personally. Our clients receive a personal approach that allows us to understand their needs better and, therefore, to deliver a unique service and product.

We shape insurance products to meet directors' and officers' needs rather than provide one-size-fits-all insurances.

It's not impossible. We know how.

To find out how we can help, contact:

Jesper Bretz
Managing Director

Tel: 08 545 670 22
Email: jbretz@howden.se
Nybrogatan 27
S-114 39 Stockholm

howden
specialist insurance brokers

Howden Insurance Brokers AB is a subsidiary of Howden Broking Group Limited, part of the Hyperion Insurance Group.
Registered office: Nybrogatan 27, S-114 39 Stockholm. Tel: +46 8 545 670 20 Fax: +46 8 667 29 10 Email: info@howden.se Web: www.howden.se

SE MÖJLIGHETERNA
Det är rätt typiskt för oss jurister att vi lätt ser risker och problem. Man får försöka balansera det med att också försöka se möjligheter och hitta lösningar, säger Karin Attorps.
FOTO: EMELIE PALMCRANTZ

FOTO: SHUTTERSTOCK

Dags att anpassa till nytt adressprotokoll

FRÅGA & SVAR

Morgan Isidorsson
Arbetar med innovativa kommunikationslösningar för operatörer och Enterprise marknaden inom Norden.

■ Vad är viktigt att tänka på inom data-säkerhet?
– Vid en säkerhetsanalys bör säkerhetsfrågorna angripas i huvudsak utifrån två angreppssätt; driftsäkerhet samt access-säkerhet.

■ Är de båda delarna lika viktiga?
– Det skiljer mellan beroende branscher och verksamheter. Inom storskalig industri, till exempel ett pappersbruk, är min erfarenhet att driftssäkerheten är drivande. Varje störning i produktionen kostar stora pengar. För ett finansinstitut eller försäkringsbolag är access-säkerheten drivande. Man vill undvika att obehöriga kommer åt de interna systemen.

■ Vad är annars aktuellt?
– Det är hög tid för många företag, myndigheter, organisationer och operatörer att anpassa sin infrastrukturplattform samt sina applikationer till det nya adressprotokollet IPv6, som ska ersätta IPv4, vars adressutrymme håller på att ta slut. IPv4 hanterar adresser upp till 32-bitar, vilket ger fyra miljarder möjliga adresser. IPv6 hanterar adresser upp till 128 bitar.

”Varje störning i produktionen kostar stora pengar.”

■ För vem och vilka får det här praktiska konsekvenser?
– Alla som vill konsumera och erbjuda tjänster via nätet. Om du till exempel är tjänsteleverantör så vill du försäkra dig om att alla kunder/klienter kan konsumera din tjänst. Därför är det viktigt att kunna hantera båda adressformaten inom sin infrastrukturplattform samt kunna utbyta kommunikation med andra operatörer oavsett adressformat.

GÖSTA LÖFSTRÖM
redaktionen@mediaplanet.com

Viktigt att säkra trådlösa nätverk

När trådlösa nätverk började implementeras var funktionen i början framför allt att kunna erbjuda kunder/klienter och externa partner internetaccess.

Även att kunna erbjuda de egna medarbetarna inom företaget en flexibilitet samt dynamisk access till internet och sin digitala information när man förflyttar sig mellan avdelningar och huskroppar inom företaget.

I dag erbjuder en trådlös infrastruktur just flexibilitet och är en stor möjliggörare för att erbjuda tjänster som är dynamiskt tillgängliga för de egna medarbetarna och kunderna/klienterna. Med dessa möjligheter följer också ett nödvändigt arbete att säkra upp sina trådlösa nätverk utifrån en definierad IT-säkerhetspolicy.

Övergripande steg

Ett antal övergripande steg rekommenderas av Morgan Isidorsson, som arbetar med innovativa kommunikationslösningar för operatörer:

- Se över befintlig IT-säkerhetspolicy, upprätta en IT-säkerhetspolicy om ingen finns.
- Klassifiera information; vilken information är öppen/stängd.
- Identifiera risker.
- Analysera riskerna.
- Utvärdera riskerna.
- Riskhantering.
- Implementationsstrategi av trådlösa nätverk utifrån definierade säkerhetskrav (definierad i IT-säkerhetspolicy).
- Genomför Säkerhetsanalys löpande.
- Kommunicera och medvetandegör upprättade policys.

Hur förebyggs miljöpåverkan?

Miljöhänsyn kommer högre upp på agendan och har stor inverkan på företag och organisationers verksamhet. Trots det saknas ofta beredskap som hanterar risker för och effekter av en olycka.

COWIs miljöriskanalys hjälper till att kartlägga risker, konkretisera vilka åtgärder som krävs vid olika händelser för att minska inverkan på miljön och den egna verksamheten.

– Tyvärr är det vanligt att risk- och krishantering börjar först vid att hantera händelser när de är verkliga – då det är för sent. Vår miljöriskanalys förutser händelser, ger råd för förebyggande arbete och visar hur vi ska agera om något trots allt inträffar. Då minskas effekter och kostnader radikalt, säger Gert Swenson, chef för avdelningen Risk och Säkerhet hos COWI.

Men all verksamhet där det finns risker för miljöpåverkan har väl redan krisplaner?

– Nej, många tycker att de har plan och beredskap men i bästa fall rör det sig om något övergripande och generellt. Vi går betydligt djupare med konsekvensanalyser för allt som kan påverkas i och runt verksamheten. Det gör att man kommer snabbare till åtgärder anpassade till vad som krävs. Det sparar tid, pengar och inte minst miljö. En investering man hoppas inte ska behöva användas men som är ovärderlig den dag något inträffar, avslutar Per Samuelsson, specialist inom förorenade områden hos COWI.

COWI hjälper kunder att hantera och minimera sina risker och att arbeta förebyggande inom alla delar av verksamheten. Vi genomför riskanalyser för person, miljö och egendom inom industri, transport och samhällsbyggande.

COWI är ett ledande konsultföretag i norra Europa. Vi är totalt ca 6000 medarbetare, varav 850 i Sverige. Vi tillhandahåller tjänster över hela världen inom industri, infrastruktur, byggnad & fastighet samt miljö.

COWI
www.cowi.se

EXPERTPANELEN

	Göran Davidsson Senior riskanalytiker, COWI.	**Jesper Bretz** Vd, Howden.	**Patrik Fahlström** Riskingenjör och specialist på skadeförebyggande åtgärder, IF.
	FOTO: PRIVAT.	FOTO: PRIVAT.	FOTO: IF.
Fråga 1: Hur anser du att riskanalyser bör genomföras för bästa resultat?	**Det finns inget** standardrecept som fungerar i alla sammanhang, men några punkter som alltid är viktiga (och inte sällan försummade) under arbetets inledning, genomförande och avslutning är att; Inledningsvis tillsammans med kunden tydligt definiera behovssituationen och vilka beslut som ska fattas med riskanalysen som grund. Under genomförandet är det viktigt att involvera berörd personal. Slutligen är det viktigt att resultatet kommuniceras med tanke på aktuella mottagare som kan vara företagsledning, anställda, myndigheter eller olika intresseorganisationer.	**Riskanalys innebär** en systematisk identifiering av olycksrisker samt bedömning av konsekvenserna av dessa. Beroende på inom vilken bransch man verkar skiljer det sig vilket fokus man har i sin riskanalys. För ett traditionellt industriföretag ligger mycket av fokus på brand-, maskin- och avbrottsexponering. Det viktiga är oavsett inom vilken bransch man verkar, är att riskanalysen resulterar i ett dokument där man belyser vilka riskerna är. Kan man även kvantifiera kostnaderna för sina risker är det på samma gång enklare att få gehör för investeringar.	**Det beror på vilken typ** av riskanalys det gäller. En grundförutsättning för bästa resultat är att man involverar rätt kompetens, det vill säga, personer som ingående känner till den aktuella verksamheten eller processen. Samtidigt är det viktigt att börja med ett helikopterperspektiv på hela verksamheten för att inte riskera att fokus hamnar på fel ställe. Det bör även noteras att det i de flesta fall inte är analysresultatet i sig som är viktig, utan de förebyggande- och/eller skadebegränsande åtgärder som följer av analysen.
Fråga 2: Hur påverkas svenska företags riskhantering av världsekonomins konjunkturer?	**Inom vårt verksamhetsområde** är det framförallt projektriskanalyser som berörs av konjunkturväxlingar. Under senaste åren har det funnits gott om exempel inom industri och infrastruktur där förutsättningarna för till exempel projektfinansiering och upphandling av entreprenader har förändrats drastiskt mellan de olika projektfaserna, med stor påverkan på genomförande, tid och kostnad.	**I en högkonjunktur** är det oftare lättare att få gehör för investeringar inom riskhantering. Det finns även utrymme för förebyggande skydd i form av underhåll samt reservdelar. I en lågkonjunktur är detta något som oftast försakas och riskerna ökar även på grund av att utnyttjandegraden minskas på till exempel maskiner.	**De finansiella** riskerna är ett kapitel för sig, men avseende egendoms- och avbrottsrisker så ser vi ingen stor skillnad i ambitionen att hantera dessa risker. Det är lika viktigt att skydda verksamheten och produktionen oavsett periodiska svängningar i världsekonomin. Långsiktiga företag kan skaffa sig stora fördelar genom att i ekonomisk nedgång passa på att investera i kostsamma förebyggande åtgärder, eftersom det då ofta går att upphandla tjänster och teknik till bättre priser.
Fråga 3: Hur förändras riskhanteringens förutsättningar genom samhällets globalisering?	**Riskhantering avseende** tekniska system påverkas i ökande grad av internationella direktiv. Det är här en utmaning att organisera arbetet för att så effektivt som möjligt uppfylla myndighetskrav och maximera nyttan. En annan aspekt är att information om olyckshändelser och förhållanden som påverkar anställda, tredje person eller yttre miljö sprids snabbt och globalt. En viktig del av det sociala ansvarstagandet i ett multinationellt företag blir därmed att harmonisera arbetsmiljöförhållande och miljöpåverkan oavsett var företaget är aktivt. Detta ställer krav på ett systematiskt och gränsöverskridande arbete med riskanalyser inom så väl miljö- som arbetsmiljöområdena.	**I en globalisering** ökar kraven i och med en ökad spridning av verksamheter. Det ställs högre krav på att följa lokala regler och lagar samt att det är svårare globalt att genomföra en gemensam syn inom riskhantering.	**Det finns en fantastisk** potential att snabbt kunna sprida kunskap om bra lösningar (”best practise”) till våra kunders anläggningar runt om i världen. Våra riskingenjörer och underwriters supportar och följer kundernas verksamhet överallt, och kan på så sätt effektivt dela med sig av sina globala erfarenhet inom riskhanteringsområdet.

Ett samarbete med Taxi 020 kan ge dig:

- Rikstäckning med tillgång till 4000 bilar
- Fasta priser redan vid bokningen
- Löpande uppföljning av ekonomi och miljöpåverkan
- Miljöprioritering

Vill du veta mer? Ring oss på 08-632 90 10 eller maila marknad@taxi020.se.

TAXI 020

www.taxi020.se

EXPERTPANELEN

Håkan Rönnqvist
Vice vd, Prevecon Brand & Riskkonsult AB.

FOTO: FREDRIK HELLGREN.

En riskanalys måste alltid genomföras förutsättningslöst och med en stor bredd för att inte riskera att tappa bort kritiska moment eller påverkansfaktorer. Viktigt är att ha en god omvärldsbild, kritiskt ifrågasättande sinne och även en gnutta fantasi.

En osäker världsekonomi borde ge ett större incitament att ”se om sitt hus”. Tyvärr håller också många då hårt i vad som kan betraktas som extra kostnader. En dålig förståelse för riskhanteringens betydelse kan då leda till att man väljer bort den frågan.

Globaliseringen för många branscher ställer ökade krav på en bred omvärldsbild vid en riskanalys. Politiska och ekonomiska faktorer liksom riskkulturer i andra länder, i kund- såväl som leverantörsled, kan ge oacceptabla konsekvenser. Det blir än viktigare att analysera, och om behövligt, skydda eller sprida riskerna för att bli mindre känslig för enskilda störningar.

David Haak
Sverigechef, Zurich Global Corporate Nordic.

FOTO: PRIVAT.

Huvudsaken är att man på ett strukturerat och kvalitetssäkrat sätt genomför en riskanalys som klargör vilka risker företaget står inför. Processen repeteras och utvecklas kontinuerligt för att identifiera nya risker som uppstår. Vi hjälper dagligen kunder med förebyggande riskanalyser. Vi föredrar alltid att arbeta med kunder som på ett seriöst sätt arbetar med riskanalyser då det leder till en ökad förståelse för våra produkter och tjänster samtidigt som kunden får en konkurrensfördel.

Då de flesta svenska företag är starkt beroende av export, är det av största vikt för riskhanteringen att våra svenska företag noga följer och anpassar sig efter världsekonomins konjunkturer. Det gäller att anpassa allt från produktion till investeringar och valutarisker till den rådande omgivningen. Riskhanteringen och dess fokus varierar ofta beroende på om man befinner sig i en låg- eller högkonjunktur.

Globaliseringen ställer helt andra krav på kunskaper inom riskhantering än tidigare. Många svenska bolag har i dag sin produktion utsprid över stora delar av världen och det är en stor utmaning att identifiera de risker som är specifika för varje region. Inom företaget använder vi oss av ett egenutvecklat verktyg, Risk Room. Med hjälp av en sådan analys assisterar vi våra kunder att hantera förutsättningarna för att bedriva verksamhet i olika delar av världen och ökar därigenom deras konkurrenskraft.

Jan Tranarp
Managing Director, Aon Risk Solutions Sweden.

FOTO: AON.

Riskanalys bör vara en kontinuerlig process som genomförs av ledningen inom respektive operationell del av företaget. Detta innebär att de faktiska ”riskägarna” deltar i genomgången och värderingen av den upplevda risken. Utöver detta bör centrala funktioner inom företaget som finans, HR, kommunikation etcetera genomföra fortlöpande riskanalyser för de riskexponeringar som finns på koncernnivå.

Företagets riskhanteringsfunktion bör vara stabil och långsiktig vilket innebär att den egentligen inte ska påverkas av konjunkturer eller specifika kriser. Samtidigt måste naturligtvis Risk Managementprocessen anpassas och se till att tillräckligt fokus och resurser allokeras för att möta de risker och faror som identifierats. I en finansiell kris blir det extra viktigt att förstå hur leverantörer och kunder påverkas och i förlängningen vilka risker det ger för företaget.

Globaliseringen med snabbt ökande informationsmängder ställer ytterligare krav på en robust och stark riskhantering inom företaget. Den exponering som finns när man är representerad globalt med såväl lokala lagkrav som helt andra kulturella och klimatförutsättningar (naturskaderisker) förutsätter också en fungerande riskhantering. Sammanfattningsvis kommer frågorna om riskanalys och hantering av risker att bli en central fråga för alla företag som vill lyckas i ett globalt samhälle.

FOTO: (BAKGRUND) SHUTTERSTOCK, (ANDERS ROSQVIST) HENRIK BRAATZ.

BRANDSKYDD

Anders Rosqvist
Brandingenjör på Tyréns.

Nya regler om brandskydd

1 januari 2012 träder Boverkets nya regler om brandskydd i kraft. Ett allmänt råd om analytisk dimensionering har tagits fram där det tydliggörs hur ett robust brandskydd uppnås när olika tekniska skyddssystem vägs samman.

Sprinkler har fått en tydligare roll som skydd i vårdmiljöer och vid tekniska byten. Ökade krav på tillgänglighet i byggnader ger nu också ökade krav på utrymningsmöjligheter för personer med funktionshinder. Kraven på egendomsskydd har inte förstärkts, vilket har kritiserats av försäkringsbranschen. Reglerna fokuserar ännu tydligare på åtgärder för att undvika personskador. För att säkerställa kontinuiteten i en verksamhet är det viktigt att identifiera risker och skyddsbehov och ställa krav redan i projekteringen tillsammans med sin brandkonsult och övriga projektörer.

Rätt Rätt Rätt
”Rätt konsulter från början till slut”

LIND & SCHULTZ FINANCIAL CONSULTANTS AB
KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM • 08-402 24 00
WWW.LOCHS.SE

Arbets- & MiljöHygien AB
Riskbedömningar
Kemikalier och
Maskinsäkerhet
Västra Tullgatan 16 B
824 30 Hudiksvall
0650-76420

För bättre samhällen

Tyréns är ett av Sveriges ledande konsultföretag inom samhällsbyggnad. Inom Brand, risk & säkerhet genomför vi brandskyddsprojektering och brandtekniska analyser, vi hjälper företag med riskanalyser och riskhantering, och vi genomför riskanalyser i samhällsplaneringen.

Besök oss på www.tyrens.se

TYRÉNS

INSPIRATION

TIPS 2 SE ÖVER FÖRSÄKRINGS-AVTALEN

Försäkra dig med rena och tydliga avtal

FOTO: JLT

FRÅGOR & SVAR

Anders Bergström
Jurist, försäkringsmäklare sedan 15 år och ansvarig partner och specialistmäklare för brotts- och ansvarsrelaterade risker på JLT.

FÖRSÄKRINGSAVTAL: Ju större skada, desto större risk är det att bolaget letar efter möjligheter att avböja, säger Anders Bergström.

FOTO: SHUTTERSTOCK

■ Vad upplever du som särskilt aktuellt när det gäller riskhantering i näringslivet?

– Många företag lägger ner stora resurser - externt och internt – på att säkerställa avtalsinnehållet när man tar upp lån, förvärvar bolag eller ingår stora kundavtal, men när vi kommer till försäkringar är det tyvärr ofta annorlunda.

Förstå försäkringsavtalet

Stora resurser läggs på riskanalyser och riskscenarier men tyvärr är det inte alls lika vanligt att motsvarande resurser läggs ner på att försäkringstagarens intention säkerställs och dokumenteras. Många lägger väldigt litet tid på att till fullo förstå själva försäkringsavtalet. Hur vanligt är det till exempel att vi som privatpersoner verkligen sätter oss in i avtalet för vår hemförsäkring? Det är egentligen ingen skillnad när det gäller försäkringar för företag. Med den skillnaden att konsumentförsäkringar omgärdas av helt annorlunda trygghetssystem, medan avtal mellan ett stort företag och ett försäkringsbolag anses vara träffat mellan jämlika parter som förväntas förstå vad de gör. Det är viktigt att företag försäkrar sig om kompetent rådgivning för att undvika framtida obehagliga överraskningar.

■ Vad blir konsekvensen om man inte är angelägen om formuleringarna?

– Ofta är försäkringsavtalen väldigt ensidigt skrivna till fördel för försäkringsbolagen. Försäkringsbolagen talar gärna om att de har bra produkter, och menar då att själva försäkringsavtalet är produkten. I själva verket är försäkringsprodukten ett komplicerat juridisk dokument i vilket villkoren för en risköverföring bestäms. Prestationen under avtalet, att reglera och betala skador, överensstämmer inte alltid med det som nedtecknats i ett försäkringsavtal. Det är till exempel vanligt att försäkringsbolag ”avböjer en skada” med hänvisning till de allmänna bestämmelserna i försäkringsavtalet snarare än omfattningsbestämmelserna.

■ Är det några särskilda risker företag löper när de tecknar försäkringen?

– Det är till exempel inte ovanligt att man tecknar en engelsk försäkringsprodukt på en internationell försäkringsmarknad med en skrivning att svensk lag och svensk domstol skall gälla i händelse av tvist. Då ska man vara medveten om att dessa försäkringsavtal är formulerade utifrån det landets traditioner, regelverk och praxis, vilket kan ställa till problem när de skall tolkas i en svensk domstol eller skiljeförfarande. Vice versa gäller när man tecknar traditionell försäkring med engelsk lagvalsklausul och tvisteforum.

■ Några särskilda råd?

– Det gäller att få villkoren ”rena och tydliga”. Branschen har ett ansvar att se till att glappet minskar mellan förväntningarna på försäkringen och vad man verkligen får ut av den. Vi brukar säga – halvt på allvar, halvt på skämt – att ”ju större skada, desto större risk är det att bolaget letar efter möjligheter att avböja”. Det är näst intill omöjligt att inför en domstol hävda vad man ”menade” med sitt avtal. Som ett led i detta arbete har vi exempelvis arbetat med att utveckla helt egna försäkringsvillkor för samtliga produkter vi arbetar med för att ge våra uppdragsgivare ett brett och omfattande försäkringsavtal i kombination med hög användarvänlighet. Det är avtal som försäkringsmarknaden accepterat.

GÖSTA LÖFSTRÖM
redaktionen@mediaplanet.com

Nordens ledande specialistmäklare

JLT är Nordens ledande specialistmäklare för Brotts- & Ansvarsrelaterade risker, Kredit & Politiska risker, Affinity samt Entreprenad och Life Science.

Vi är även marknadsledande avseende försäkringar i samband med företagsöverlåtelser. Förutom mångårig försäkringserfarenhet som mäklare, underwriting och skadereglering tillgodoräknar vi oss färdigheter och erfarenheter från juridik, ekonomi, finansiering, revision, industri, management consulting samt tillämpad matematik.

Vår nischstrategi kopplad till vår samlade erfarenhet ger oss möjlighet att tillhandahålla våra uppdragsgivare en unik service- och kvalitetsnivå.

1:a pris 2011 Risk & Försäkring Insurance Awards

JLT – stolt mottagare av utmärkelsen Årets Försäkringsförmedlare 2011
JLT Risk Solutions fick 7 april utmärkelsen Risk & Försäkring Insurance Awards 2011 i klassen Årets försäkringsförmedlarbolag

JLT

Kontakta oss:
JLT Risk Solutions AB
Jakobsbergsgatan 7
111 44 Stockholm
Anders.Bergstrom@jltrisk.se
08-442 57 39

www.jltrisk.se

JLT Risk Solutions AB (JLTRS) är ett helägt dotterbolag till Jardine Lloyd Thompson Group plc (JLT). JLT omsätter drygt 8 miljarder kronor, har över 6 200 anställda och har kontor i 36 länder. Genom JLT Network har vi samarbetspartners i ytterligare 90 länder. JLT är en av världens största försäkringsmäklare och bolaget är noterat på Londonbörsen.

Var vill du att vi öppnar nästa gång?

Under 20 år har vi vuxit med våra kunder ut i Europa. Skälet är enkelt: De har gillat vårt arbetssätt med enkla kontaktvägar, lokalt anpassade tjänster och inte minst en hög och jämn inkassokvalitet. Det gör att vi numera finns i hela femton europeiska länder.

I vilket land vill du att vi öppnar nästa gång? Kontakta oss för att diskutera dina utlandsaffärer på info@alektum.se eller ring oss på 031-34 80 100. Passa gärna på att fråga vad vi kan göra för dig och ditt företag redan idag, när du ändå är i farten.

Pengarna tillbaka. Och kunden™
www.alektum.com

ALEKTUM
INKASSO

Stark trend att arbeta med freds- och konfliktfrågor

■ **Fråga:** På vilket sätt har begreppet hjälparbetare förändrats de senaste åren?
■ **Svar:** I dag är den personen en generalist med ett stort antal specialistkunskaper och inte sällan högskoleexamen inom kris-och konflikthantering. Katastrofhjälp handlar mer om att ta hand om helheten där även saker som demokratisering, jämställdhetsfrågor, teknik, medicin, politik och så vidare ingår.

Jan Engberg hjälper människor över hela världen trots att hans resande ofta inte sträcker sig längre än en tur till Sollefteå. Däremot så arbetar hans tidigare elever från universitetet i Umeå spridda över hela jordklotet i katastrof- och krisområden där de ger ovärderlig hjälp och stöd åt utsatta och drabbade.

Mycket gott rykte

– Sveriges rykte inom internationell krishantering är mycket gott och här i Umeå var vi först med att inrätta en utbildning med inriktning på ämnet. Många elever får arbete nationellt inom myndigheter, kommuner och organisationer men ”hyrs in” och arbetar utomlands under kortare eller längre perioder i samband med olika händelser. Andra får jobb internationellt i olika frivilligorganisationer eller i FN:s olika organ, säger Jan Engberg, lektor vid Institutionen för statsvetenskap vid Umeå universitet.

Katastrofövningar

Utbildningen vid universitetet är uppdelad i två huvuddelar. Ett grundprogram över tre år med inriktning på freds- och konfliktstudier och med en stor del praktiskt arbete samt ett mastersprogram som påbyggnad med större fokus på den akademiska delen.

– Utbildningen är både teoretisk och praktisk med de två första åren förlagda till Sollefteå med vårt övningsområde på Sandö där vi i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) kan simulera katastrofer och händelser som eleverna kommer att möta i sitt arbete. I princip all utbildning sker i samarbete med specialister från andra fakulteter och organisationer. Som exempel ingår katastrofmedicin i utbildningen. Hela utbildningen är inriktad på att eleverna blir specialister på flera områden men med fokus på hur fred kan skapas eller hållas genom exempelvis konflikthantering, respekt för mänskliga rättigheter, demokratisering, hållbar utveckling och så vidare.

Varje år genomgår 35-40 elever grundutbildningen och 15-20 går mastersprogrammet. På universitetet i Umeå ser man hur fler liknande utbildningar kommer på allt fler orter. Det har gått lite trend i att arbeta med freds- och konfliktfrågor och även i Umeå arbetar med att utveckla både de befintliga utbildningarna samtidigt som nya specialområden och inriktningar kommer till.

I framtiden är det mycket möjligt att vi ser en större uppdelning mellan ett internationellt och nationellt perspektiv på utbildningen där den nationella delen mer inriktas på kris- och riskhantering i organisationer och företag. Jan är dock övertygad om att vi kommer att se en fortsatt stark tillväxt inom området de närmaste åren.

Stark empati

En avslutande fundering i samtalet med Jan är om det då är så stor skillnad på de personer som, på mer frivillig grund och med engagemang och sunt förnuft, arbetade med hjälparbete tidigare och de högskoleutbildade som i dag kommer ut från Umeå universitet?

– Egentligen inte. Det som driver dessa människor och som är en förutsättning för att arbeta med detta är stark empati. Utan den tror jag inte att man väljer utbildningen eller yrket, avslutar Jan.

OLA HANSSON
redaktionen@mediaplanet.com

TIPS 3
ENGAGEMANG MED EMPATI

ÖVNING GER FÄRDIGHET
Eleverna övar på helikopterinsatser.
FOTO: JAN ENGBERG

FAKTA

Kopplingar

1 Freds- och konfliktforskningen syftar till att ta reda på kopplingen mellan olika händelser och ett samhälles stabilitet. Vad innebär fattigdom och svält för uppkomsten av en konflikt och omvänt hur skapar en väpnad konflikt svält och fattigdom?

Helhetssyn

2 Den helhetssyn som har införts i internationellt hjälparbete innebär att man ser till alla påverkande delar och försöker stödja alla samtidigt. Det blir ingen fred utan utveckling, det blir ingen utveckling utan fred och det blir varken fred eller utveckling utan respekt för de mänskliga rättigheterna. Alltså måste alla dessa delar få stöd samtidigt.

Koordinera insatserna

3 Internationellt hjälparbete utgår numer från en klustermodell. Problem vid tidigare händelser har varit att för många organisationer har engagerat sig och koordinationen saknats. Nu styrs arbetet av FN:s olika organ som WFP, UNHCR, OCHA med flera som får övergripande ansvar att styra arbetet och koordinera insatserna.

Internationell kris- och konflikthantering, 180 hp

Grundutbildningsprogram vid Umeå universitet
Vt 2012

Krishantering och fredsbyggande, 60/120 hp

Masterprogram vid Umeå universitet
Vt 2012

Sista ansökningsdag 15 april 2012.
För information se www.pol.umu.se

UMEÅ UNIVERSITET

I SAMARBETE MED: MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

AKADEMI NORR

En kärnkraftsolycka skulle kunna få förödande konsekvenser, och därför jobbar samhället och kärntekniksbranschen stenhårt med att identifiera, värdera och hantera risker. En mycket viktig del i det arbetet är att analysera teknologin i sig själv.

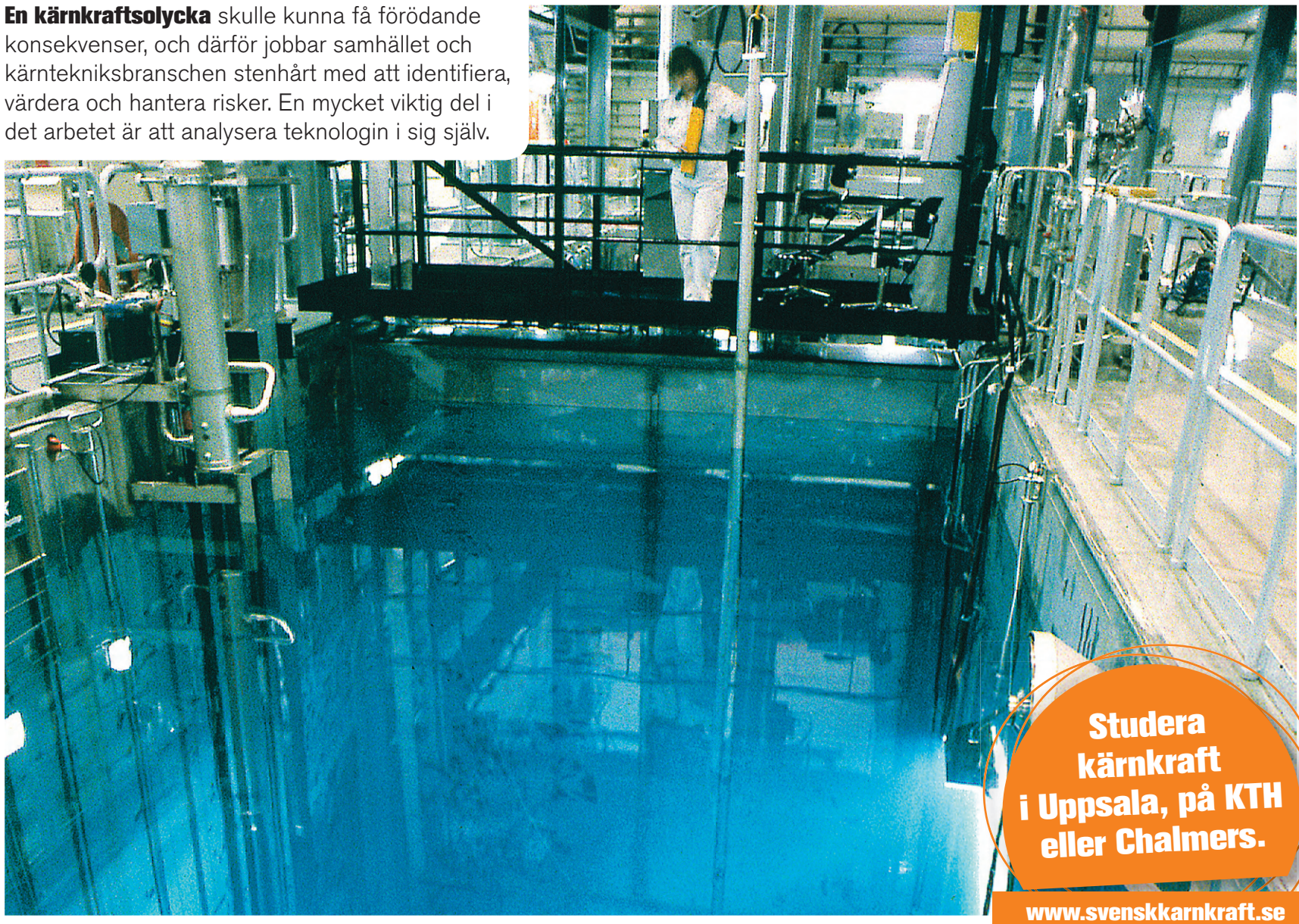

Studera kärnkraft i Uppsala, på KTH eller Chalmers.

www.svenskkarnkraft.se

Riskhantering inom kärnkraftsindustrin

Det är minst lika viktigt att identifiera och hantera risker som hänger samman med människan, organisationen och kulturen. Det säger Carl Rollenhagen, säkerhetsforskare och adjungerad professor vid KTH.

– I början av kärnkraftens historia fokuserade man främst på teknologin. Men efter Harrisburgsolyckan 1979, blev det uppenbart att man måste komplettera analyserna med andra studier. Både kring det mänskliga bidraget till risk och kring det organisatoriska sammanhang som människor verkar i.

Säkerhetsarbetet på ett kärnkraftsverk tar därför hänsyn till de risker som är förknippade med de tekniska systemen, men även till de risker som är förknippade med människorna som agerar inom systemen. Om man till exempel ska genomföra ett arbete som är kritiskt för säkerheten, värderar man både teknik, människa och organisation.

Säkerhetskulturen viktig

Företagskulturen är en annan viktig del av riskhanteringen inom kärnkraftsområdet. Förutom en kontinuerlig förbättring av de tekniska systemen, arbetar man därför ständigt med att utveckla en öppen och säkerhetsmedveten kultur – en kultur som tar lärdom av inträffade misstag och fel och som har förmåga att föreställa sig vad som skulle kunna hända i olika situationer. För att bedöma hur pass säker en företagskultur är, måste man ta hänsyn till en lång rad faktorer. Men i grunden handlar det om hur kompetens, värderingar och normer påverkar tillförlitligheten hos människa, teknik och organisation.

> Om en negativ händelse inträffat, och det behöver inte handla om kärnkraft, så talar man ibland om den ”mänskliga faktorn” som orsak till händelsen.

Säkerhetskultur finns dock inte bara på företagsnivå. Det är ett brett begrepp som också omfattar hur förhållandena ser ut hos aktörer utanför själva kärnkraftverket, till exempel leverantörer och myndigheter.

– Om en negativ händelse inträffat, och det behöver inte handla om kärnkraft, så talar man ibland om den ”mänskliga faktorn” som orsak till händelsen. Det är ett slarvigt uttryck eftersom man ofta syftar på operatören av tekniken, till exempel piloter eller, i kärnkraftverkets fall, kontrollrumsoperatörer, säger Carl Rollenhagen.

Betrakta riskerna på håll

Han menar att man ibland måste ta ett steg tillbaka och betrakta riskerna på håll och i ett större sammanhang om man vill förbättra säkerheten. Den mänskliga faktorn ska förstås i termer av beslut och handlingar hos ett stort antal personer, på olika nivåer, inom olika organisationer och över en lång tidsperiod.

– Man ska också komma ihåg att den mänskliga faktorn inte bara är negativ. Långt oftare än att någon gör fel, händer det att någon gör rätt och räddar en situation som hade kunnat urarta, säger Carl Rollenhagen.

Efter att ha gått på sparlåga under de senaste decennierna är kärnkraftsindustrin hetare än någonsin. I olika delar av världen byggs kärnkraften ut och i Sverige skriker kärnkraftsindustrin efter personal.

Att behovet av nyrekrytering är så stort, beror på effekthöjningar, förestående pensionsavgångar och ett ständigt arbete med att förbättra säkerheten på verken. Men det råder brist på folk med rätt kompetens. Det säger Elisabeth Tengborn, doktor i fysik på Vattenfall Research and Development.

– Vi har nära kontakt med Chalmers, KTH och Uppsala universitet, som alla erbjuder utbildningar inom kärnkraftsteknik. Det är angeläget att studenterna får med sig rätt kompetens och ett bra säkerhetstänk.

Elisabeth Tengborn anser att det finns goda möjligheter att de som väljer en kärnteknisk utbildning kommer att få jobb efter avslutade studier – bara under de närmaste tio åren kommer man att behöva anställa minst 5 000 personer. När studenterna är färdiga kan de bland annat jobba med drift, konstruktion, underhåll och teknisk utveckling.

– Men kärnkraftsbranschen är ofantlig bred och sysselsätter även ekologer, psykologer och ekonomer, för att nämna några, säger Elisabeth Tengborn.

DEN NYA WEBBPLATSEN WWW.SVENSKKARNKRAFT.SE

15 nya doktorander sökes!

• Vill du vara med och utveckla framtidens reaktorer? Nu startar ett stort internationellt projekt att utveckla reaktorer som använder avfallet från dagens reaktorer som bränsle. Du måste inte ha erfarenhet av kärnteknik sedan tidigare. Läs mer på: **www.swedishnuclear.se**

• Svenskt kärntekniskt centrum (SKC) har som uppdrag att säkerställa branschens tillgång till kvalificerad utbildning och forskning inom det kärntekniska området. SKC delfinansierar forskning och utbildning vid KTH, Uppsala universitet och Chalmers. I SKC ingår även Strålsäkerhetsmyndigheten, Forsmark Kraft AB, Ringhals AB, OKG och Westinghouse Electric AB .

www.swedishnuclear.se

SKC
Svenskt Kärntekniskt Centrum

PROFESSIONELL INSIKT

Minimal risk för driftstopp på högskolor

Få samhällsinstitutioner, om några alls, har högre Internettillförlitlighet än landets universitet och högskolor. Det säger Hans Wallberg, IT-specialist och utvecklingsansvarig för det svenska universitetsdatornätet SUNET.

– När vi byggde SUNET, så som det ser ut i dag, hade vi som mål att nå en hundraprocentig tillförlitlighet. Med facit i hand vågar jag påstå att vi har lyckats.

I november 1988 fick SUNET Sveriges första Internetförbindelse, och under de 33 år som gått sedan dess har alltmer av de svenska högskolornas aktivitet förlagts till nätet. Det har skapat många möjligheter, men också gjort systemet sårbart. Ett driftstopp, hur kort det än må vara, får stora konsekvenser för högskolornas verksamhet.

Tuffa krav på tillgänglighet

– Till exempel har det blivit allt vanligare med nätbaserade föreläsningar, och sådana ställer tuffa krav på Internettillgängligheten, säger Hans Wallberg.

När huvuddelen av studenterna bor på annan ort måste nätsystemen fungera. Skulle de fallera blir konsekvensen inställda lektioner och missnöjda elever.

En annan högskoleverksamhet som kräver hög Internettillgänglighet, är forskningen. Man är beroende av nätet för att kunna kommunicera med andra universitet, och även för att kunna styra avancerad utrustning som till exempel teleskop. Högskolornas beroende av en fungerande Internetuppkoppling ledde fram till en enorm infrastruktusatsning, som SUNET och Hans Wallberg fick ansvar för att samordna.

FOTO: PRIVAT

”För att kunna garantera en hundraprocentig Internettillgång finns bara ett sätt – dubbla system.”

PROFIL

Hans Wallberg

- **Ålder:** 65.
- **Yrke:** IT-specialist, bland annat inom området datornätverk. Hans Wallberg har arbetat med och för SUNET, det svenska universitetsdatornätet, ända sedan dess första etablering omkring 1980, och ansvarar i dag för att samordna och utveckla SUNET:s verksamhet. Fram till och med 2010 var Hans Wallberg även datachef vid Umdac, Umeå universitets datorcentral.
- **I offentligheten:** Hans Wallberg är en av Sveriges ledande experter inom nätinfrastruktur och datakommunikation, och har därför ofta deltagit i debatten kring en allmän utbyggnad av bredband i Sverige. Han har även ingått som expert i regeringens IT-kommission.

Dubbla system

Navet till fibernät som vi använder, finns i Stockholm och från det strålar fiberkablar ut i tre riktningar: två går norrut till Kiruna – en längs kusten och en genom inlandet – två söderut, med slut i Malmö, och två västerut, hela vägen till Göteborg. Fiberförbindelsen är dubblerad i varje riktning, och på inget ställe ligger fiberkablarna närmare varandra än tio meter.

– För att kunna garantera en hundraprocentig Internettillgång finns bara ett sätt – dubbla system. Transmissionsutrustningen i Stockholm och längs fiberkablarna finns också i dubbel uppsättning, säger Hans Wallberg.

Den markförlagda fibern ligger inte mer än fem, sex decimeter under marken och för att fibrerna ska komma till skada räcker det att en lantbrukare plöjer lite djupare än man har kalkylerat med. Skulle något sådant inträffa kan tusentals hushåll och företag bli av med sin uppkoppling

Men på universiteten märker man inte av det eftersom all trafik flyttas över till den andra kabeln, säger Hans Wallberg.

JENS ANDERSSON
redaktionen@mediaplanet.com

FAKTA

FOTO: SHUTTERSTOCK

Riskhantering – vad är det?

Ord som riskhantering, riskanalys, säkerhetsanalys används på olika sätt beroende på sammanhanget.

Miljöledning

Enligt ISO 14001: Miljöledningssystemet är en del av det övergripande ledningssystemet som omfattar organisatorisk struktur, handlingsplaner, ansvar, praxis, rutiner, processer och resurser för att utveckla, införa, uppfylla, revidera och upprätthålla miljöpolicyn. Standarden har en bred definition av miljö: Miljön är de omgivningar i vilken en organisation verkar, och inkluderar luft, vatten, land, naturresurser, flora, fauna, människor och deras samspel. Man kan se miljöledning som ett exempel på riskhantering.

Riskanalys

Ordet riskanalys används i olika sammanhang med varierande betydelse. Enligt en definition är riskanalys en systematisk analys med syftet att bestämma risken förknippad med ett system. Enligt en standard (IEC 300-3-9): Riskanalys av ett tekniskt system är en systematisk användning av tillgänglig information för att identifiera riskkällor och för att bedöma risken för individer eller en grupp, egendom eller yttre miljön. Risk används här i en kvantitativ bemärkelse för sammanvägt mått på sannolikhet och konsekvens. Säkerhetsanalys används ofta med ungefär samma betydelse.

Säkerhetsanalys

Det finns varierande användningar av ordet säkerhetsanalys, ganska ofta blir det en synonym till riskanalys. En definition är: Säkerhetsanalys är ett systematiskt sätt att undersöka eller analysera riskkällor, olyckor eller risk. Det kan också ingå att ta fram säkerhetshöjande åtgärder.

Säkerhetskultur

En allmän definition föreslår IRS vara: Säkerhetskulturen är det förhållningssätt och attityder som en organisation och dess anställda har till risker.

KÄLLA: IRISK.SE

Smart & Helrätt

PEAK-IT hyr ut certifierade IT-konsulter med exakt rätt kvalifikationer för just dina behov. Det innebär helt enkelt att du inte betalar extra för kunskap som du inte utnyttjar eller behöver.

Det kallar vi smart och helrätt IT-bemanning.

Läs mer på peak-it.se.

Stockholm | Göteborg | Malmö

PEAK-IT
www.peak-it.se

IPnett erbjuder just nu säkerhetsanalys av ert nuvarande nätverk!

Ladda ner ditt erbjudande idag! Gå in på www.ipnett.se eller kontakta oss på e-mail: info@ipnett.se

IPnett

Att växa innefattar olika risker, med risker uppstår frågor...

- *Arbetar vår leverantör med sociala och etiska krav?*
- *Har våra anställda en säker arbetsplats?*
- *Kommer byggnaden att hålla, är den rätt konstruerad?*
- *Uppfyller vår produkt gällande lagkrav i Asien?*

Bureau Veritas hjälper er med svaren

Henrik Lönnborg Business Manager – Industri & HSE Bureau Veritas Sverige
henrik.lonnborg@se.bureauveritas.com ; 031-60 65 00
www.bureauveritas.se

Move Forward with Confidence

BUREAU VERITAS

© - Copyright Bureau Veritas

Tryggare med riskanalys

Vid långsiktiga investeringar är det extra viktigt att man har koll på vad som kan gå fel.

– Projekterar man en stadsdel krävs en ordentlig risk-analys, säger Bengt Svensson, CRO på E.ON.

Projektriskhanteringen sker i två steg. Först gör vi en övergripande analys för att bedöma projektets möjlighet till framgång inför beslutet att genomföra det. Senare i projektet driver vi en djupare kontinuerlig process för att säkerställa att målen uppfylls. Detta sker med en systematisk metodik där många olika kompetenser behöver vara engagerade och som stöd använder vi oss av en "Risk Breakdown Structure". Processen ska vara transparant med en tydlig fördelning av ansvar och mandat.

– Det är en stor trygghet om man tidigt vet vilka risker som finns och därmed har möjlighet att hantera dem, säger Bengt Svensson.

Äger du en stad? Skulle vi kunna få bygga om den?

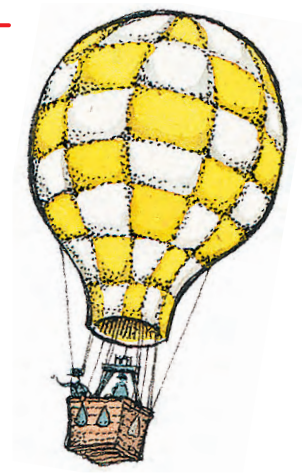

Vi måste minska utsläppen av växthusgaser, och vi måste göra det nu. Inte helt enkelt, särskilt med tanke på att sättet vi bor på bidrar till en stor del av utsläppen. Men det skulle inte behöva vara så.

I Västra Hamnen i Malmö har vi faktiskt bevisat att det går att skapa ett samhälle som är koldioxid-neutralt, utan att det blir mörkt och kallt. Ingen science fiction, det handlar bara om att utnyttja tekniker som redan finns här och nu. Och kan vi göra det här, kan vi göra det på andra platser också. Läs mer på eon.se

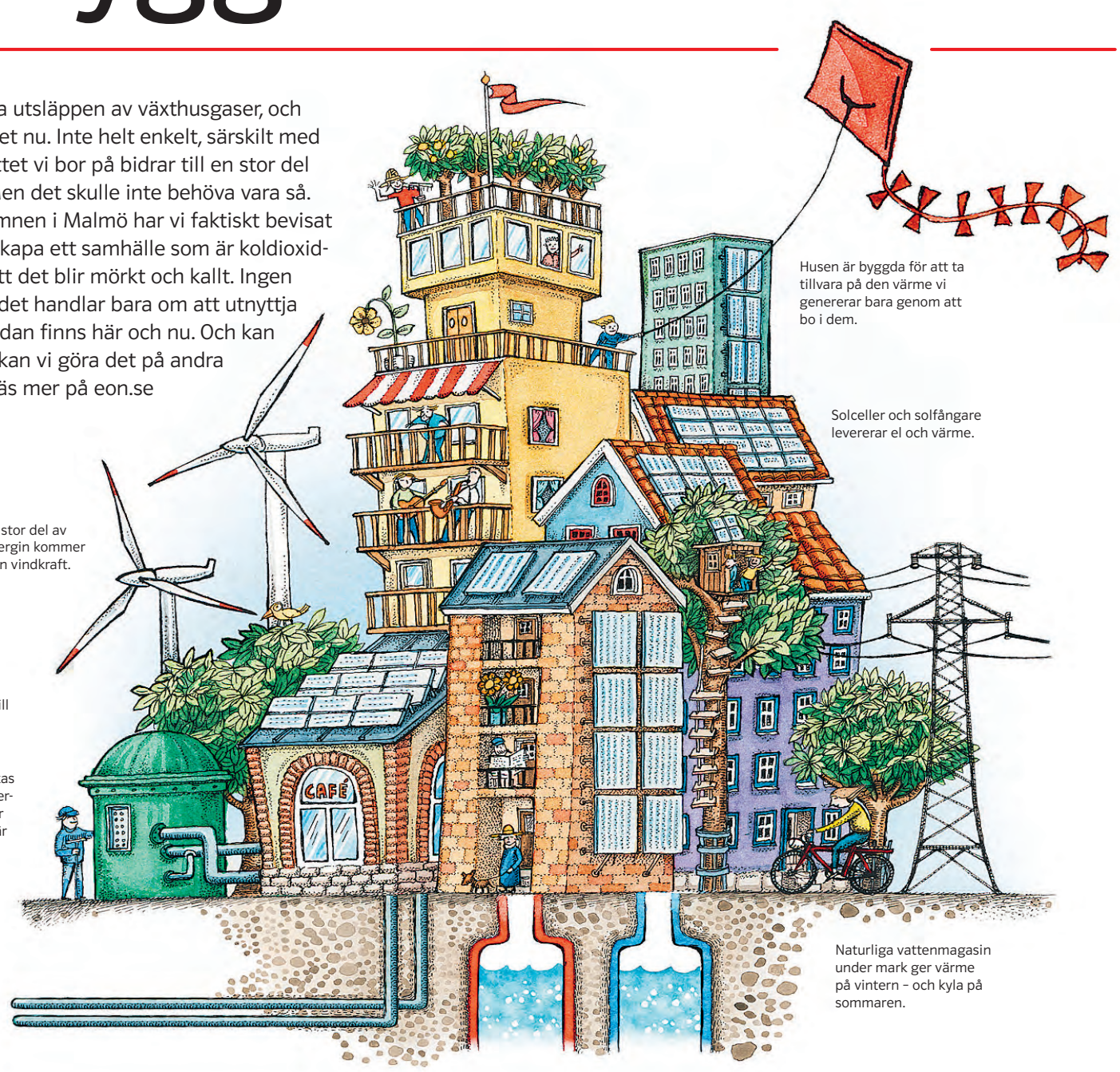

Husen är byggda för att ta tillvara på den värme vi genererar bara genom att bo i dem.

Solceller och solfångare levererar el och värme.

En stor del av energin kommer från vindkraft.

Organiskt avfall omvandlas till biogas, som blir till värme.

Värmen som produceras skickas ut i fjärrvärmenätet, så att överskott kan nyttjas i övriga delar av Malmö och "tas tillbaka" när behov finns i området.

Naturliga vattenmagasin under mark ger värme på vintern – och kyla på sommaren.

Illustratör: Jakob Wegelius/Söderberg Agentur

Vi tror på handling. Läs mer på eon.se

e·on